

Центальноукраїнський державний
університет імені
Володимира Винниченка

ЦЕНТР
українсько-європейського
наукового співробітництва

Центальноукраїнський університет
імені Володимира Винниченка
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ТА АКТУАЛЬНІ ПІДХОДИ В НАВЧАННІ,
ВИКЛАДАННІ Й ДОСЛІДЖЕННІ
ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН**

27 лютого – 9 квітня 2023 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2023

УДК 37.018"313":37.016:342(062.552)

С 91

Організаційний комітет:

Соболь Євген Юрійович – доктор юридичних наук, професор, ректор Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Рябовол Лілія Тарасівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри права та правоохоронної діяльності Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Мілова Тетяна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри права та правоохоронної діяльності Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Трошкіна Катерина Євгенівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права та правоохоронної діяльності Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Сучасні аспекти та актуальні підходи в навчанні, викладанні

С 91 **й дослідженні державно-правових дисциплін** : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 27 лютого – 9 квітня 2023 року. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. – 196 с.

ISBN 978-617-554-131-9

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Сучасні аспекти та актуальні підходи в навчанні, викладанні й дослідженні державно-правових дисциплін» (27 лютого – 9 квітня 2023 року).

УДК 37.018"313":37.016:342(062.552)

© Центральноукраїнський університет імені Володимира Винниченка, 2023

© Центр українсько-європейського наукового співробітництва, 2023

ISBN 978-617-554-131-9

ЗМІСТ

Ефективні та незалежні інституції для гарантування прав людини Ананьєва Є. А.	7
Особливості формування змісту дисципліни «Службове право» в умовах інституціональної трансформації в системі публічної влади Баштанник В. В.	10
Місце та роль методологічних підходів у дослідженні державно-правових явищ Білозьоров Є. В.	13
Конституційні засади демократії в США Бондаренко Н. О.	18
Методичні аспекти викладання та навчання конституційно-правових дисциплін у закладах вищої освіти юридичного профілю (на прикладі «Конституційного права зарубіжних країн») Бостан С. К.	21
Гарантії незалежності адвокатури як самоврядного інституту в Україні та Європейського Союзу Габані І. І.	25
Трудові відносини в закладах освіти в період окупації Херсонської області Гаврилова К. Ю.	30
Українська еліта у період російсько-української війни 2014–2023 рр. Гбур З. В.	32
Викладання державного права монархій Арабського Сходу як важлива складова підготовки юриста Гришко Л. М.	36
Щодо припинення права на земельну частку (пай) у випадку не виділення земельної ділянки до 01 січня 2025 року Заплітна І. А.	39
Порядок присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук: пропозиції до вдосконалення Зозуля О. І.	42
Проблеми дефініції терористичного акту в Кримінальному кодексі України Киренко С. Г.	46

Особливості обмеження земельних прав громадян в умовах правового режиму воєнного стану	
Коваленко Т. О.	49
Використання Google Forms для контролю рівня знань здобувачів вищої юридичної освіти	
Коваль Т. В.	53
Experience of Education in England: Comparative Legal Analysis	
Kovach D. L.	55
Місце та роль освітнього омбудсмена в системі правового забезпечення прав здобувачів вищої освіти	
Кондратенко В. М.	57
Роль діяльнісного підходу в сучасних адміністративно-процесуальних дослідженнях	
Коросед С. О.	60
Реформа юридичної освіти в Україні в умовах воєнного стану та післявоєнний час	
Кривицький Ю. В.	64
Парадигма концептуального розвитку захисту від незаконного звільнення жінок-поліцейських під час воєнного стану	
Крижановська О. В.	68
Роль Ради Європи в європейській інтеграції та європеїзації	
Кузьма В. Ю.	72
Співвідношення юридичної термінології у різних мовах: проблематика перекладу	
Лазарєв В. В.	76
Значення навчальної дисципліни «Історії держави і права зарубіжних країн» у правовому вихованні студентів-юристів	
Липитчук О. В.	79
Інформаційне забезпечення виборів: європейський досвід	
Лубко І. М.	81
Кримінальна юстиція як інститут справедливого правосуддя щодо гарантування презумпцій у кримінальному провадженні	
Любавіна В. П.	86
Використання штучного інтелекту в юридичній освіті України	
Максакова Р. М.	89
Адміністративно-правове регулювання звернення громадян до органів місцевої влади	
Манжула А. А.	94

Покоління прав людини: від історії до реальності	
Метіль А. С.	97
Відмежування згвалтування особи, яка не досягла чотирнадцятирічного віку від вчинення дій сексуального характеру з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку (ч. 4 ст. 152 та ст. 155 КК України)	
Митрофанова Ю. С.	103
Проблемні аспекти законодавчого закріплення інституту конституційної скарги в Україні	
Мілова Т. М.	106
Необхідність протидії організованій злочинності як вимога сьогодення	
Міняйло Н. Є.	109
Особливості викладання кримінального процесу в умовах воєнного стану	
Нечасва І. О.	113
До питання кодифікації законодавства у сфері оборони: досвід зарубіжних країн	
Остапенко А. І.	116
Термінологічні проблеми чинного Кримінального процесуального кодексу України	
Павлишин А. А.	119
Етичні стандарти юридичної професії: сучасні вимоги	
Півторак Г. Ф.	121
Конституційне право особи на індивідуальний характер юридичної відповідальності	
Подільчак О. М.	124
Забезпечення об'єднаними територіальними громадами місцевих референдумів	
Поляруш-Сафроненко С. О.	127
Трансгуманізм в умовах війни через призму верховенства права	
Попович Т. П., Бариська Я. О., Маслюк О. В.	132
Способи захисту цивільних прав та інтересів при виникненні спорів щодо припинення цивільного зобов'язання переданням відступного	
Рассказова В. В.	136
Проблема домашнього насильства в Україні: загальна характеристика	
Решетникова М. Ю.	140
Історія формування системи охорони здоров'я в Україні та її правова природа	
Руснак Л. М.	143

Основні підходи у навчанні й викладанні державно-правових дисциплін	
Рябовол Л. Т.	147
Сучасні технології дистанційного навчання у вищій школі при викладанні правознавчих дисциплін	
Саміло Г. О.	151
Проект МІLAMOS як спроба вдосконалення врегулювання військово-космічної діяльності у міжнародному публічному праві	
Семенчук М. Р.	155
Характеристика юридичної відповідальності деяких видів (груп) правопорушень у сфері економічної діяльності	
Ситніченко О. М.	159
Динаміка принципів конституційного права України на сучасному етапі	
Сінькевич О. В.	164
Кримінально-правові аспекти законної професійної діяльності журналіста	
Скляренко І. В.	166
Деякі аспекти стимулювання учасників трудових правовідносин	
Смолярова М. Л.	169
Роль і значення проблемного навчання у процесі викладання дисципліни «Цивільне право України»	
Співак В. М.	173
Сучасна вища юридична освіта в Україні: проблеми якості знань студентів	
Сприндис С. І., Протопопова Я. С.	177
Методологія історико-правового дослідження нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю	
Терела Г. В.	180
Права людини як першоджерело та основа розвитку сучасного права	
Трошкіна К. Є.	184
До питання наукового забезпечення законотворчого процесу в Україні	
Філіппова В. Д.	186
Сукупність як вид множинності злочинів	
Хорошковська В. С.	189

ряду окремих видів злочинів, удосконалити механізми протидії цьому явищу, надати чіткі рекомендації для правоохоронних органів.

Література:

1. Биленчук П. Д., Еркенов С. Е., Кофанов А. В. Транснациональная преступность: состояние и трансформация. К. : Атика, 1999. С. 31.
2. Гуров А. И. Профессиональная преступность: прошлое и современность. М., 1990. С. 205, 215.
3. Аркуша Л. Коррупция – элемент организованной преступной деятельности. *Юрид. вестник*. 2000. № 2. С. 118–121.
4. Кальман О. Взаємозв'язок організованої злочинності та корупції у сфері економіки. *Вісник Академії правових наук*. Х., 1997. № 4. С. 188–190.
5. Марич М. І. Чинники корупції та організованої злочинності в сучасному суспільстві. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 2. С. 340–344.
6. Користін О. Є. Організована економічна злочинність в Україні: сучасний стан і стратегія протидії / О. Є. Користін, С. С. Чернявський. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2011. № 1(1). С. 78–88.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Нечасва І. О.

*викладач кафедри кримінального процесу
та організації досудового слідства факультету № 1
Харківський національний університет внутрішніх справ
м. Харків, Україна*

Воєнні дії держави-агресора проти України та особливості правового режиму воєнного стану в Україні суттєво вплинули на життя та діяльність всіх сфер в державі та кожного її громадянина.

Поширення інноваційних технологій в освітній галузі стало об'єктивною закономірністю, зумовленою новою філософією освіти. Інновації варто розглядати як ефективні та результативні нововведення у змісті, методах, засобах і формах навчання та виховання особистості, в управлінні системою освіти, в організації освітнього процесу, у структурі закладів освіти. Особливої актуальності набули інновації

з початком широкомасштабної війни, розв'язаної російською федерацією на території України, коли стало життєво необхідним приймати швидкі, нестандартні, по суті – інноваційні рішення... [1].

Наслідком перетворень, що відбуваються в державі, є новий погляд: на особистість сучасного юриста; на вимоги, які пред'являються до нього, як до члена суспільства та професіонала, що ставить перед системою юридичної освіти нові завдання. Зараз уже всім зрозуміло: щоб освітній заклад виконував покладені на нього обов'язки щодо якісної підготовки фахівців юридичного профілю, необхідне постійне вдосконалення освітнього процесу, приведення його змісту у відповідність до вимог часу, реалізація особистісно-орієнтованого підходу в підготовці правознавців. Функціонування системи освіти в умовах воєнного стану характеризується інтенсивним пошуком нових підходів до навчання, інноваційних форм організації освітнього процесу, ефективних педагогічних та інформаційних технологій... [2]. Особливості правового режиму воєнного стану в Україні внесли свої зміни і в сферу кримінальної юстиції. В зв'язку з чим правоохоронні органи під час проведення досудового розслідування стикнулися зі специфічними та новими для себе умовами роботи.

В результаті постала нагальна потреба в удосконаленні методик викладання кримінального процесу для подолання нових складнощів в роботі органів досудового розслідування, прокуратури та суду. Тому перед науковцями та педагогами державно-правових дисциплін, постало серйозне завдання, зокрема забезпечення слухачам доступу до якісної освіти, високого рівня знань, можливості набуття відповідних умінь та компетенцій. У процесі підготовки спеціалістів правознавства засобом всебічного розвитку творчої активності тих, хто навчається, є інтелектуально-конкурентні ігри, проведення «науково-технічного суду над ідеєю». Вони включають імітаційні заняття, які допомагають розкрити суть методики викладання права, розглядаються питання формування правового мислення [3]. Інші ігрові технології, наприклад, розроблення кейсів із проблем правознавства, дають можливість здобувачам вищої освіти виконувати різні ролі та представляти інтереси всіх сторін [4].

Зважаючи на вище викладене Харківським національним університетом внутрішніх справ, як одним із представників закладів системи вищої освіти зі специфічними умовами навчання, була опрацьована надіслана Департаментом освіти, науки та спорту МВС України типова програма навчального курсу «Дії слідчо-оперативних груп Національної поліції з документування злочинів, пов'язаних із збройною агресією проти України». З метою створення належних умов викладання вище зазначеної навчальної дисципліни

університетом було розроблено навчально-методичні матеріали та створено сім локацій з імітацією місця вчинення злочину, пов'язаного зі збройною агресією проти України:

- локація № 1: «Місце руйнування об'єкту цивільної інфраструктури» – частково зруйновано (пошкоджено) внаслідок артилерійського обстрілу будівлі навчального закладу;
- локація № 2 «Місце влучання снаряду ракетної артилерії (РЗСВ «УРАГАН») на відкритій ділянці місцевості»;
- локація № 3 «Місце масового поховання цивільних осіб»;
- локація № 4 «Облаштоване приміщення катівні»;
- локація № 5 «Колона або скупчення розстріляних авто»;
- локація № 6 «Місце залишків боєприпасів та вибухових предметів»;
- локація № 7 «Місце масового розстрілу цивільних громадян».

З кожною групою випускного курсу за спеціальністю 081 «Право» проводяться факультативні практико-орієнтовані навчальні заняття з документування воєнних злочинів. Під час занять викладачами доводяться порядок та особливості взаємодії працівників органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами під час документування воєнних злочинів, а також особливості проведення інших слідчих (розшукових) дій з урахуванням особливостей досудового розслідування в умовах воєнного стану, також зі слухачами відпрацьовується порядок проведення огляду місця події та алгоритм дій слідчо-оперативних груп Національної поліції з документування злочинів, пов'язаних із збройною агресією проти України.

Завдяки цьому майбутні спеціалісти будуть готові до особливосте роботи в умовах воєнного стану.

Література:

1. Рогова В. Інноваційна експериментальна діяльність у системі освіти України в умовах воєнного стану. *Науково-методичний збірник. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проєктна діяльність*. Київ, 2022. С. 7–8.
2. Забарна Н., Ковда Н. Інноваційна методика викладання юридичних дисциплін. *Traektorîâ Nauki = Path of Science*. 2021. Vol. 7. No 11. С. 1001–1008.
3. Сімоненко В. Інноваційні методики у підготовці суддів. *Слово національної школи суддів України*. 2014. № 1. С. 108–111.
4. Галиця І. Інтелектуально-конкурентні ігри як креативний механізм активізації педагогічного, наукового та інноваційного процесів. *Вища школа*. 2011. № 1. С. 104–107.

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНЕ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ТА АКТУАЛЬНІ ПІДХОДИ В НАВЧАННІ,
ВИКЛАДАННІ Й ДОСЛІДЖЕННІ
ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН**

27 лютого – 9 квітня 2023 року

Підписано до друку 10.04.2023. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк.11,39. Тираж 100. Замовлення № 0423-039.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавничий дім «Гельветика»
65101, м. Одеса, вул. Інглєзі, 6/1
Телефон +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.